

Sygn. akt II K 706/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Opocznie w II Wydziale Karnym w składzie :

Przewodniczący : **SSR Elżbieta Madej**

Protokolant: sekr.sądowy Katarzyna Pecyna

w obecności oskarżyciela publicznego – bez udziału

po rozpoznaniu dnia 26/01/2017 r., 02/03/2017 r.

sprawy : B. W. s. J. i F. z domu W.

ur. (...) w O.

oskarżonego o to, że:

w okresie od czerwca 2014 do 05 września 2016 roku w m-ci ostrów , pow. (...), woj. (...) uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie swojego małoletniego syna P. I. zasądzonych wyrokiem Sądu rejonowego w Opocznie (...) z dnia 13 grudnia 2002 roku w kwocie 200 złotych miesięcznie i ostatnio podwyższonych wyrokiem Sądu rejonowego w Opocznie sygn. akt III RC 100/14 z dnia 02 grudnia 2014 roku przez co naraził małoletniego syna P. I. na niemożność zaspokojenia wszystkich podstawowych potrzeb życiowych

tj. o czyn z art. 209 par. 1 kk

orzeka:

1. Oskarżonego **B. W.** uznaje winnym popełnienia zarzucanego mu czynu i z ten czyn na podstawie art. 209 par. 1 kk wymierza mu karę 8(osiem) miesięcy pozbawienia wolności .
2. Na podstawie art. 69 par. 1 kk , art. 70 par. 1 pkt 1 kk i art. 72 par. 1 pkt 3 i 4 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby lat 2(dwa) i w tym czasie zobowiązuje oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łżenia na rzecz małoletniego syna P. I. oraz do wykonywania pracy zarobkowej .
3. Zwalnia oskarżonego od opłat i kosztów sądowych .

Sygn. akt II K 706/16

UZASADNIENIE

P. I., urodzony (...), jest pozamałżeńskim dzieckiem B. W. i E. I.. Oskarżony jednak nigdy nie interesował się synem i nie utrzymywał z nim żadnego kontaktu, a jego ojcostwo zostało ustalone przez sąd.

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2002 roku w sprawie sygn. akt III RC 71/02 Sąd Rejonowy w Opocznie zasądził od oskarżonego na rzecz małoletniego P. I. alimenty w kwocie 200 złotych miesięcznie. Natomiast na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 2 grudnia 2014 roku w sprawie sygn. akt III RC 100/14 alimenty należne małoletniemu od dnia 26 czerwca 2014 roku zostały zwiększone do kwoty 500 złotych miesięcznie.

E. I. jest zatrudniona w Ceramice P. z wynagrodzeniem w kwocie około 3.000 złotych. Małoletni obecnie ma 15 lat. W przeszłości zdarzało się, że E. I. brakowało pieniędzy na utrzymanie syna. E. I. na utrzymaniu ma jeszcze jedno dziecko z innego związku.

dowód: doniesienie k. 1-3

odpis skrócony aktu urodzenia k. 31

odpisy wyroków k. 33-34, k. 41-45, k. 4 akt komorniczych o sygn. Kmp 32/15 oraz akta spraw o sygn. III RC 100/14 i III RC 32/16

zeznania świadka E. I. k. 76 i k. 83v

wyjaśnienia B. W. k. 75v

Początkowo B. W. wywiązywał się z nałożonego na niego obowiązku alimentacyjnego. Jednakże od czerwca 2014 roku oskarżony zaprzestał regularnego łżenia na utrzymanie syna. W grudniu 2014 roku uiścił zaległe alimenty za okres od września do grudnia.

W marcu 2015 roku E. I. skierowała pierwszy wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec B. W., lecz egzekucja ta okazała się bezskuteczna z uwagi na nieposiadanie przez oskarżonego majątku. Bowiem B. W. w dniu 31 grudnia 2014 roku zlikwidował prowadzoną działalność gospodarczą związaną z przewozem osób i w związku z tym sprzedał firmowe samochody.

W przeszłości oskarżony posiadał majątek osobisty w postaci mieszkania i działek rolnych na terenie miejscowości D., lecz majątek ten darował swojej żonie. Wskutek tego z inicjatywy E. I. przed Sądem Rejonowym w Opocznie I Wydziałem Cywilnym zawisła sprawa o uznanie tej czynności za bezskuteczną w stosunku do małoletniego wierzyciela P. I..

Od dnia 26 maja 2015 roku prowadzone jest postępowanie egzekucyjne z majątku oskarżonego, a aktualna wysokość zadłużenia B. W. wynosi 11.127,33 złotych. Od tego też dnia Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Opocznie wyegzekwował od oskarżonego świadczenia alimentacyjne:

1. w dniu 23 czerwca 2015 roku kwotę 100 zł;
2. w dniu 4 sierpnia 2015 roku kwotę 293,32 zł;
3. w dniu 30 października 2015 roku kwotę 50 zł;
4. w dniu 17 sierpnia 2016 roku kwotę 100 zł,
5. w dniu 7 października 2016 roku kwotę 950 zł,
6. w dniu 10 listopada 2016 roku kwotę 950 zł.

Alimenty należne małoletniemu P. I. nie są wypłacane z funduszu alimentacyjnego, lecz na bieżąco są egzekwowane przez Komornika Sądowego.

dowód: doniesienie k. 1-3

pismo Komornika Sądowego k. 26 i k. 46-47

karta rozliczeniowa komornika k. 27 i k. 48

akta komornicze sygn. Kmp 32/15

akta sprawy sygn. I C 293/16

pismo Ośrodka Pomocy (...) k. 25

zeznania świadka E. I. k. 76-76v i k. 83v

wyjaśnienia oskarżonego B. W. k. 75-76v

B. W. był kilkakrotnie zarejestrowany w Urzędzie Pracy w O. jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku. W tych okresach otrzymywał oferty pracy, lecz pracodawcy odmawiali jego zatrudnienia. Oskarżony był również na bieżąco informowany o aktualnych ofertach pracy, jak też szukał zatrudnienia we własnym zakresie. B. W. nie korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

dowód: pismo z Ośrodka Pomocy (...) k. 20

pismo z Powiatowego Urzędu Pracy z zaświadczeniami k. 21-24

wyjaśnienia B. W. k. 75v

B. W. z zawodu jest kierowcą i mechanikiem samochodowym. Od dnia 25 lipca 2016 roku jest zatrudniony w firmie (...) z siedzibą w O. na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2017 roku. Jego wynagrodzenie zasadnicze wynosi 2.000 złotych miesięcznie, ale w umowie o pracę przewidziano także dodatkowe składniki wynagrodzenia w postaci: premii uznaniowej, ryczałtu za dyżur w kwocie 150 złotych, ryczałtu za godziny nadliczbowe w kwocie 150 złotych oraz ryczałtu za godziny nocne w kwocie 30 złotych. Na jego utrzymaniu pozostaje także 14 letnia córka. Oskarżony nie był dotychczas karany.

dowód: dane osobopoznawcze k. 60

pismo firmy (...) k. 49

kserokopia umowy o pracę k. 80

karta karna k. 32

wyjaśnienia B. W. k. 75v

Oskarżony stając przed Sądem przyznał, że w okresie objętym aktem oskarżenia nie płacił alimentów systematycznie, dokonywał tylko jednostkowych wpłat, lecz się nie uchylał. Od czerwca 2015 roku prowadzone jest postępowanie egzekucyjne i nie było problemów z płaceniem alimentów. Nigdy nie odmówił przyjęcia pracy oferowanej przez Urząd Pracy, szukał również pracy we własnym zakresie. Do chwili obecnej Komornik Sądowy potrąca z jego wynagrodzenia kwotę 500 złotych bieżących alimentów plus kwotę zaległych alimentów. Wyjaśnił również, że w razie skazania straci pracę.

dowód: wyjaśnienia B. W. k. 75v-76

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, a mianowicie: doniesienie o przestępstwie, kartę karną, dane osobopoznawcze, skrócony odpis aktu urodzenia, kserokopię umowy o pracę, informację co do zajęcia wynagrodzenia, korespondencję nadesłaną z Ośrodka Pomocy (...) w O. oraz z Powiatowego Urzędu Pracy w O., a także o zawartość akt spraw: III RC 100/14, III RC 32/16, I C 293/16 oraz akt komorniczych Kmp 32/15. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron jak i nie budziły zastrzeżeń Sądu.

Ustalając okoliczności faktyczne sprawy Sąd oparł się także na zeznaniach świadka E. I., uznając je za w pełni wiarygodne z uwagi na ich wewnętrzną spójność, jasność i logiczność oraz korespondowanie z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Przy ustalaniu okoliczności faktycznych sprawy Sąd również uwzględnił wyjaśnienia B. W. co do: jego relacji z synem, nieregularnego i nie w pełnej wysokości łżenia na trzymanie małoletniego, likwidacji działalności gospodarczej i związaną z tym sprzedażą pojazdów, prób znalezienia pracy, aktualnego miejsca zatrudnienia i prowadzonego przeciwko niemu postępowaniu egzekucyjnym. Podnieść należy, że powyższe okoliczności faktyczne znajdują pełne odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym. Jedynie Sąd nie wziął pod uwagę dokonanej przez oskarżonego prawnej oceny swojego postępowania, jakoby nie uchylał się od nałożonego na niego obowiązku łżenia na utrzymanie małoletniego P. I., a tym samym nie popełnił zarzucanego mu czynu. Sąd uznał, iż jest to obrana przez oskarżonego linia obrony, zmierzająca do uniknięcia odpowiedzialności karnej, gdyż jak sam wyjaśniał skazanie go skutkować będzie utratą pracy.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że B. W. w okresie objętym aktem oskarżenia, wbrew obowiązkowi wynikającemu z orzeczenia sądu rodzinnego, nie łożył systematycznie ani w pełnej wysokości na utrzymanie małoletniego P. I.. Natomiast zadanie Sądu polegało na ustaleniu, czy w tym czasie oskarżony uporczywie uchylał się od tego obowiązku, gdyż miał obiektywne możliwości wywiązania się z nałożonego zobowiązania.

Zgodnie z treścią art. 209 § 1 k.k. podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 ten, kto uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

W pojęciu "uchyla się" zawarty jest zawsze negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do świadczenia, sprawiający, że nie dopełnia ona nałożonego na nią obowiązku, mimo że ma obiektywną możliwość jego wykonania. Sprawca obowiązku nie wypełnia, bo go wypełnić nie chce, lub lekceważy ten obowiązek.

Czynu określonego w art. 209 § 1 k.k. dopuszcza się tylko ten, kto mógł wykonać ciążący na nim obowiązek, ale nie uczynił tego, mimo realnych ku temu możliwości (zob. wyrok SN z 9 maja 1995 r., III KRN 29/95, OSNKW 1995, nr 9-10, poz. 64).

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala jednoznacznie stwierdzić, że oskarżony B. W. jest winnym tego, że w okresie od czerwca 2014 do 05 września 2016 roku w m-ci O. , pow. (...), woj. (...) uporczywie uchylał się od wykonywania ciążącego na nim obowiązku łżenia na utrzymanie swojego małoletniego syna P. I. zasądzonych wyrokiem Sądu rejonowego w Opocznie III RC 71/02 z dnia 13 grudnia 2002 roku w kwocie 200 złotych miesięcznie i ostatnio podwyższonych wyrokiem Sądu rejonowego w Opocznie sygn. akt III RC 100/14 z dnia 02 grudnia 2014 roku przez co naraził małoletniego syna P. I. na niemożność zaspokojenia wszystkich podstawowych potrzeb życiowych.

Oskarżony w okresie objętym aktem oskarżenia był zobowiązany do łżenia na utrzymanie małoletniego P. I. kwotą 500 złotych miesięcznie. Jednakże przez ten czas B. W. dopiero w grudniu 2014 roku przekazał matce małoletniego zaległe alimenty za okres od września do grudnia, a w latach 2015-2016 z jego majątku wyegzekwowano jedynie:

1. w dniu 23 czerwca 2015 roku kwotę 100 zł;
2. w dniu 4 sierpnia 2015 roku kwotę 293,32 zł;
3. w dniu 30 października 2015 roku kwotę 50 zł;
4. w dniu 17 sierpnia 2016 roku kwotę 100 zł.

W ocenie Sądu Bogusław W., nie łożąc systematycznie ani w pełnej wysokości na utrzymanie małoletniego w okresie od czerwca 2014 do grudnia 2014 roku, uporczywie uchylał się od tego obowiązku. Bowiemy w tym czasie oskarżony

prowadził działalność gospodarczą i nie wykazał, aby istniały obiektywne przeszkody uniemożliwiające systematyczne i w pełnej wysokości łożenie na utrzymanie syna P. I.. A przecież, co słusznie zostało podniesione przez E. I., w związku z likwidacją tej działalności oskarżony wyzbył się majątku firmy, m.in. poprzez sprzedaż pojazdów. Zatem z uzyskanej w ten sposób kwoty mógł, a wręcz powinien, zabezpieczyć odpowiednią sumę na poczet kosztów utrzymania i wychowania małoletniego syna, gdyż już wtedy miał świadomość o ciąży na nim obowiązku alimentacyjnym na rzecz P. I..

Za uporczywym uchylaniem się oskarżonego od obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego wskazuje to, że mimo istniejących ku temu możliwości, nie podjął on należytych starań, aby niebawem po zlikwidowaniu działalności gospodarczej, uzyskać jakiegokolwiek zatrudnienie chociaż dorywcze i w ten sposób zwiększyć swoje możliwości zarobkowe i majątkowe celem regularnego i w pełnej wysokości łożenia na utrzymanie małoletniego syna. Sąd dostrzega, że B. W. z zawodu jest kierowcą i mechanikiem samochodowym, ma bogate doświadczenie zawodowe (w tym jako przedsiębiorca) i przez to posiada większe możliwości w uzyskaniu pracy w branży motoryzacyjnej, nie tylko w charakterze kierowcy, ale także w zawodzie: mechanika samochodowego, serwisanta czy wulkanizatora. Ponadto oskarżony nie wykazał, aby cierpiał na poważne schorzenia uniemożliwiające wykonywanie jakiegokolwiek pracy (tymczasowej czy dorywczej), w tym także spoza branży motoryzacyjnej. Tym samym w ocenie Sądu Bogusław W., nie przykładając się należycie do uzyskania zatrudnienia, uporczywie uchylał się od łożenia na utrzymanie małoletniego, gdyż na początku 2015 roku właśnie przez brak dochodów postępowanie egzekucyjne z jego majątku okazało się bezskuteczne.

Zdaniem Sądu Bogusław W. uporczywie uchylał się od obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego P. I. także poprzez podejmowanie działań mających na celu wykazanie, że nie posiada on żadnego majątku, a co za tym idzie, że nie jest w stanie uiszczać świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego P. I.. Bowiem B. W. darując żonie własność nieruchomości, miał przecież świadomość o ciąży na nim obowiązku alimentacyjnym jak też o kwocie świadczenia. A przecież czynność ta mogła spowodować bezskuteczność egzekucji komorniczej i w konsekwencji „usprawiedliwić” nielożenie na utrzymanie małoletniego P. I.. W związku z tym E. I., działając w imieniu małoletniego syna, skierowała do Sądu Rejonowego w Opocznie I Wydziału Cywilnego pozew o uznanie tej czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do małoletniego wierzyciela P. I..

Za negatywnym stosunkiem psychicznym B. W. do nałożonego na niego obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego przemawia także jego postawa wobec syna, z którym nigdy nie utrzymywał kontaktu, nie interesował się jego życiem, a jego ojcostwo zostało ustalone przez sąd. E. I. na utrzymaniu ma dwóch synów, a osiągnęte przez nią dochody rzędu 3.000 zł, pozwalają przyjąć, iż nie mogła zaspokoić wszystkich potrzeb swoich dzieci.

Trzeba mieć na uwadze, że w wyniku uporczywego uchylania się oskarżonego od łożenia na utrzymanie P. I., małoletni został narażony na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Bowiem jak wynika z zeznań matki E. I., zdarzało się, że brakowało jej pieniędzy na utrzymanie syna. Przy czym jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, do podstawowych potrzeb życiowych zalicza się także potrzeby duchowe, np. możliwość korzystania z płatnych lekcji, odpoczynku, rozrywki, a nie tylko zapewnienie żywności lub ubrań.

Aktualnie jednak dzięki dochodom uzyskiwanym przez oskarżonego z tytułu zatrudnienia w charakterze kierowcy w firmie (...), alimenty są egzekwowane z jego wynagrodzenia regularnie i w pełnej wysokości.

Wskazać również należy, że w toku postępowania nie ujawniono żadnych okoliczności, które mogłyby u oskarżonego wyłączać lub ograniczać zdolność rozpoznania znaczenia dokonanego czynu i pokierowania swoim postępowaniem.

Na korzyść oskarżonego należy potraktować jego uprzednią niekaralność. Natomiast na niekorzyść B. W. Sąd przyjął jego negatywny stosunek psychiczny, nie tylko co do samego obowiązku łożenia na utrzymanie małoletniego, ale przede wszystkim do syna P. I., z którym nigdy nie utrzymywał kontaktu, nigdy się nim nie interesował, a nawet nie poczuwał się do uznania swojego ojcostwa.

W oparciu o powyższe oraz na skutek uwzględnienia stopnia winy oskarżonego oraz stopnia społecznej szkodliwości czynu, mając na względzie cele zapobiegawcze i wychowawcze oraz potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, Sąd wymierzył B. W. karę ośmiu miesięcy pozbawienia wolności.

Z uwagi na uprzednią niekaralność oskarżonego Sąd, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k., wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat dwóch. Zaś na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 i 4 k.k. w zw. z art. 70 § 1 k.k. Sąd zobowiązał B. W. w okresie próby do wykonywania ciężącego na nim obowiązku lożenia na utrzymanie małoletniego syna P. I. oraz do wykonywania pracy zarobkowej.

Na podstawie 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania i opłaty w całości, uznając że uiszczenie ich byłoby dla niego i jego najbliższych zbyt uciążliwe.